ԺԸ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 3794 — ՕԳՈՍՏՈՍ 28/9 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1898 — 23 ԼԱՊԻԼ, ԱԽԸՐ 1316 — ՈՒՐԲԱԹ

درعلیه عادله غازتهسی ادارهخانه (آروﻭلك)

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Գալաթիա, Նորատունկեաց խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆԱՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պետայ եւ գաւառներու համար տարեկան. 140 Ղրս
» » » » վեցամսեայ. 70 »
» » » » եռամսեայ. 40 »
Օսար երկիրներու համար տարեկան. 40 Ֆրռ.
» » » » վեցամսեայ. 20 »
Դրամի փոխարէն փոստային կտոր կղնդունուի, 115 դրուշի դիմաց 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական բաժանորդներու ծանօթագրութեան կը վերաբերի:
Յանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ

ՄԱՆԱՐԱՆԻՆ ՇՈՒՐՋԸ

Ժամանակէ մը ի վեր ազգ. թերթերու ընթերցողները վարժուած են, ամէն անգամ որ Առաքեալը անունը կարդան՝ կռահելու թէ մանարանի խնդիր պիտի գայ եւտևէն. ու փոխադարձաբար, երբ մանարան բառը տեսնեն՝ Առաքեալը կ'ենթայ միտքերնին: Այս անբաժանելիութիւնը անխուսափելի հարկ մը դարձած է ա'լ, ինչպէս Պանարմեան զուգադրուած է քարահանքի խնդրին եւ Դուբրաչէլենը կամ Վանի Ալարուց գիւղը կրօնափոխական գլմնւմներու: Ժամանակ չպիտի ըլլայ ցանկ մը պատրաստել այն բոլոր հարցերուն որոնք կապուած են դէպքի մը, հաստատութեան մը կամ հաւաքական մարմնի մը հետ, իրարմէ անբաժան, պարբերաբար կրկնուելով ու բնաւ չի լուծուելով: Եւ կը դառնանք ու կը գառնանք միշտ նոյն չըլլանակին մէջ: Թերթերը դրելով ու ժողովները որոշում տալով կը կարծեն մրուժ տուած ըլլալ, և օր մըն ալ կը տեսնենք որ խնդիրը հոն է ուր կը գտնուեր իր ծագման առեներ:

Մանարանի մասին նոր բան մը չի կայ ըսելիք. եղած լմնցած գործ մըն է. բայց հետևանքները դժալի կ'ըլլան հետզհետէ, որոնցմէ ամէնէն ցաւալին է Ս. Հրեշտակապետ և Ս. Սահակեանոս Թաղերու ազգ. վարժարանին փակուելու հարկին մէջ գտնուիլը, վասն զի աշակերտ ու աշակերտուհի, ուխտ հարիւրի չափ, ձգած եւած են, մէկ մասը Բողոքականներուն դպրոցը յաճախելով ու մէկ մասը չուկան ու փողոցները թափառելով:

Ինչո՞ւ այս հետաքրքրութիւնը ազգէն, անշուշտ իրենց ծնողքին հետևանքութեամբ:—Վասն զի դպրոցը ուսուցչական կանոնաւոր խումբ չունի Թաղ. Խրհուրդի մը չդոյութեան պատճառով և Թաղ. Խրհուրդ մը դոյութիւն չունի, վասն զի հրաժարած, լուծուած էր մանարանի չինուելեան առթիւ որուն կը հակառակէր:

Կը տեսնէք որ միշտ նոյն առանցքին չուրջը կը դառնայ խնդիրը: Մինչեւ իսկ լսողները կան թէ, դպրոցին պարտութեան չարժառիթներէն մէկն ալ մանարանին դրացնութենէն առաջ եկած աղմուկն ու հոտերն են որոնք բնականաբար արգելք կ'ըլլան մտաւոր հանդարտ աշխատութեան:

Ի՞նչ կ'ընէ Նիկոմիդիոյ առաջնորդը այս վհատեցուցիչ երեւոյթներուն առջեւ: Թաղ. Խրհուրդ մը ընտրել ու հոգարարձութիւն մը կազմել տալը վերջապէս այնքան դժուար գործ մը չէ որքան իր այն հազուագիւտ հանդամանքները,— որքերու պատրաստութեան ու դատարարութեան համար,—որ դաղափարային վիճակի մէջ կը մնայ միշտ:

Ինչ մը աւելի պարզելու համար իրողութիւնները, աւելցնենք թէ Սահակեանի մէջ վարդապետ մը կայ որ չդասանալով Ս. Կարապետ և Ս. Լուսաւորիչ Թաղերու դպրոցներուն տեսչութիւնը վարելէն, հետամուտ է երեք միւս երկու դպրոցներն ալ իր ձեռքը անցընել: Թաղեցիները կը հակառակին այս տեսակ կարգադրութեան մը: «վարդապետը Թո'ղ իր հոգեւորական պաշտօնը վարէ, կ'ըսեն, մենք աշխարհական անօրէն մը կ'ուզենք, ուսեալ ու կարող դաստիարակ մը»: Ասոր համար, նախ հարկ է որ Թաղ. Խրհուրդը կազմուի: Եթէ պարզ ու օրինաւոր է ներկայ պահանջումը, որուն առջեւ կը խոչ ըլլան սակայն առջնորդը և իրենները: Այդ Թաղեցիները տրամադիր են ժողովել գաւիրներն ուռնդն ազգ. դպրոցը ղրկել, եթէ կանոնաւոր վճռակի մը մէջ դրուի:

Ու այս պարզ գոհացումը կը զլացուի անոնց:

Անոնցու է որ կուսակրական ոգի մը ու անձնական նկատումներ կան այս ամէնուն մէջ. տուժողները ո'չ «մանարանականները պիտի ըլլան ոչ «հակամանարանականները, ոչ առաջնորդին ու վարդապետին կողմնակիցները, ոչ ալ անոնց հակակրողները. խեղճ տղաքները միայն:

Կարելի չէ՞ քիչ մը աւելի վհատանձնութեամբ չարժիլ կրթական գործին մէջ մանաւանդ, Թաղային հակաաւկութիւններու, նիւթական նկատումներու, անձնականութեան ու կրքի թելադրութիւները, ճգճիմ հաշիւները մէկ կողմ նետելով: Այս բանը Առաքեալը յաւուկ չէ. մեծ ու փոքր ամէն գաղթի, ամէն գիւղի մէջ կը տեսնենք կամ կը լսենք քիչ չատ: Սերունդներ ոտքէ առ ինան կամ կ'օտարանան, ու գարձեալ նոյն յանկերգն է որ կը կրկնուի:

Մանարանը,— այդ անխուսափելի մանարանը, որուն անունը չիզերու գալդղ բան մը ունի արդէն — կրնայ չհետևիլ ձեռնարկութիւն մը եղած ըլլալ: բայց ազետաբեր ըլլալու չէ բարեպատեհ, կրթական տեսակէտով. տղաքները պիտի հետևակերպին անոր խժլտութիւններուն ու հոտերուն տակ. ծնողքները կը յօժարին ահա նոքին գալդղ գրկել իրենց գաւիները, բաւական է որ բարեկարգութի կարդ տեսչութեան մը ձեռքին տակ:

Եա՛մ է այս պահանջումը:

Տ. Ա.

ՀԱՏՈՒԱԾՆԵՐ

Զահմահճիներու կողմը, հիմա գրեթէ լուռած խաճի մը մեկ սենեակը. կան կարասի չի կայ. գեհինը մեղկ ու ողորկ բարեգոյներ կ'ընեն այս սենեակին մէջ. պատուհան չունի, բաց ի բակին վրայ նայող պզտիկ լուսամուտ մը զոր երկաթ հաստ ձողեր կը խաչաձեւեն. գողերու այցելութեան չենթարկուելու համար պատրաստ ապահովագոյն բարայր:

Գեորգ աղա Աչբիկօղեան, անուանի սեղանաւոր մը. իր սեւ փաթոխ բալթոյին օձիքը ու թեւերը կը փայլին աչ թէ խղդ, այլ չափազանց գործածումով բոլոր խալը թափած ըլլալուն. հատոր տոհուն մարդ մը, գրեթէ պզտիկ եղբայրը սա երկաթէ անդրադարձիչ ֆայտին որ այս սենեակին խորը սև տիտանի մը պէս կը կենայ. աչքը ակնոց դրած նամակ մը կը կարդայ բարձր ձայնով:

Պարոն Թովմաս, իր գործերը. նիշար, ոսկրուտ մարդ մը. կէս գալէ ի վեր աշխատասէր մը այս սպեթակ վաստակին մէջ փճացած, ապուշ գարձած էակ մը. իր ամսականը երեսուն տարի առաջ 300 դրուշ էր, հիմա 400 կը տանայ. գոհ է. իր տիրոջը վրայ կը դմայլի, կը հիանայ, ինչպէս որ մէկը կը հիանայ միակատար տապատիչ դանգուածի մը վրայ: Գեորգ աղան խորհրդականի նախանձելի պատուոնը տուած է անոր. բարեյաջող գործ ունի՝ որու մասին սեղանաւորը միտա տատաճեռն եղած է:

Գեորգ աղան կարդալով. «Ես Աարբերդի Բէքմէզեան Մանուկ աղային՝ ձեր վարժի բարեկամին որդին եմ. վերջին տարիներու պատճած առևտրական ձախորդութիւններէն փճացանք. հայրս իր մեռած վայրկեանին ձեր անունը կու տար, իրրև իր միակ բարեւները հաստատիմ բարեկամին, մեր ազգին են պատուաւոր հարուստներէն: Անոր, անօգնական, երկիրս ուղղակի ձեր առքը եկայ ապաստանելու. պղտիկ նախնական կրթարան մը տուած եմ, ու ամէն ծառայութեան պատրաստ կը գտնուիմ:»

Գեորգ աղան գէմ-գէմ կարեկցութեան անկեղծ չարժումով մը երկու ձեռքերը կը բանայ ու նամակը գէտին կ'ընկնայ:

—Ի՛նչ խեղճութիւն, Տէր Աստուած. աս մա՛րդն ալ կործանեցաւ. մտածէ՛ հեղ մը, Պ. Թովմաս, Բէքմէզ օղլու Մանուկ աղան, 40 տարուան բարեկամ մը. հարստ, հաբսիկ, խնայող մարդ մը. այնչափ մեծ գործեր ըրած ենք հետը:

Պ. Թովմաս, — Ինչպէս չեմ գիտեր, վերջին անգամ աճիւնի գործ ըրինք, միայն է. աղէկ չամ եղաւ:

Գեորգ աղա.—Ա՛ւր են ան գործերը հիմա. ան տանին մարդիկը խօսքերնուն տերը և պատաքերնուն դերին չեն. հիմա աստ փախստ ամէնքը. գործ ընելու հնար չի կայ:

Պ. Թովմաս.—Ա՛լ ծերացաք:

Գեորգ աղա (բարկանալով).—Դուն ալ այդ ապուշ խօսքին վարժուեր ես. մարդ մինչեւ իր մահը աշխատելու է. այս է իմ համոզումս. մինչեւ մահը, հակցա՛ք. հանդիսաւոր մեռնելուն համար է ու, թէ որ կարելի ըլլայ, քալելով, իր տաքովը մինչեւ գերեզման երթալու է:

Պ. Թովմաս, (չոգոբբերմութեամբ պզտիկ մը գլմնդրելով).—Բայց մեղք է...

Գեորգ աղա, (կոպտիկ).—Մալուխիւն է մեղքը: Սա տղուն խորհինք քիչ մը, նայինք ի՛նչ կը մտածես կոր դուն. ես այս տղուն օգնեմ պիտի, տեսնենք ինչ կըրնանք ընել. չօրը խաթրը կայ. իր երեխան վատած տանկնա կայ. երեսի վրայ չենք կրնար ձգել այս տղան: Խօսէ՛ տեսնեմ:

Պ. Թովմաս.—Բիչ մը տատ տպու է. քանի մը տարի տանք, վրան գլուխը մաքրենք, հազուեցնենք, յետոյ, գպրոց դնենք:

Գեորգ աղա.—Տատիը ի՛նչ է տա հասակը տղուն:

Պ. Թովմաս.—Մենք մեր ձեռքովը հազանք ծախքերը:

Գեորգ աղա.—Մարդը գործ կ'ուզէ, դուն տատ տպու կ'ընես:

Պ. Թովմաս.—Դպրոց չի գնե՞նք:

Գեորգ աղա.—Գործ ըսինք քեզի. է՛ւ չամ մարդ է եղեր, դպրոցը ի՛նչ պիտի ընէ:

Պ. Թովմաս, (հառղուած).—Ձիմարիտ է, պիտիները բռանելու վրայ են, գործի դնենք:

Գեորգ աղա.—Հայրը հանչնայիր թէ որ մտան, ի՛նչ մարդ էր, իր քաղքին կ'ն առաջին վաճառականներէն մէկն էր, է՛ն հիւրընկալ մարդը:

Պ. Թովմաս.—Աղէկ գործի մը գնենք:

Գեորգ աղա.—Հայրը գերեզմանէն հլ-լայ նէ մեղի ամբերեմ ըսելու է:

Պ. Թովմաս.— Գրագրութիւն տանք:

Գեորգ աղա.—Որպէս զի ան ալ քեզի պէս տպուշ. երեսատրդ տպուշ է, աչքոյքի, կորովի զարմ մը մտած է:

Պ. Թովմաս.—Դուրը եղած առնելիքներնիս գանձելու խրիմ:

Գեորգ աղա.—Ծիմա՛ր ես ինչ ես, գես չճանչցած մէկուս մը ինչպէս կրնանք գրամ վատահիլ. հայրն ալ ողջ չի որ...—ո՛չ, առ ալ չ'ըլար. սկսելու համար, առնկ առժամանակեայ բան մը, նայինք ինչ կը գըտնես:

Պ. Թովմաս.—Զեր կալուածներուն չնորհակալութեան վերակացուն ըլլայ:

Գեորգ աղա.—Իմ գործս ի՛նչ է:

Պ. Թովմաս.—Քիչ մը տահն սեղեակնիս թող երթայ գայ, առեւտուրի վարժուի:

Գեորգ աղա.—Ինչ գաս մարդ ես, գէտ չի կայ հոս:

Պ. Թովմաս.—Տանը համար մանր մունր պէտքերը թող հոգայ:

Գեորգ աղա.—Ես Նէֆ՛ե եմ:

Պ. Թովմաս.—(Շփոթած).—Իրաւի չեմ կրնար կոր յարմար բան մը խորհիլ, խելացի տղայ մը կ'երեւայ կոր:

Գեորգ աղա.—Էֆէնտիմ, ասոնք վերջապէս գրացի են. բան գիտեմ ման գիտեմ ըսելնին փուճ խօսքեր են. անցեալները մեր խոհարարին քով մանչուկի մը եկու, Սպէրդի Միապետ Ընկերութենէն հլ-չամ եղեր, փորը կշտացնելու փոխարէն խոհարարը իր քով վար դնել ուզեց, ամսական չի կայ ըսաւ, բայց ես չուզեցի տան մէջ աւելորդ տղայ մը, բռնցքովին աւելորդ. մնալը ինծի ալ գէշ, ան տղուն ալ գէշ, անանկ չի՞, Պ. Թովմաս. ես ուրիշին գէշութիւնը չեմ ուզեր. նամս ուրիշին աղէկութիւնը:

Պ. Թովմաս.— (Գլխու հատատական չարժում մը կ'ընէ):

Գեորգ աղա.—Ճամբայ գնելուս, իրաւ է սիկրը պիտի նեղուի, բայց գլուխը քարին գարնելով, փայտին գարնելով, գործ մը պիտի ճարի, և առաջ պիտի երթայ. եսիր աղկուժիւնը մտածեցի նամս:

Պ. Թովմաս.—(Ոը յանկարծ լուսաւոր գաղափար մը յղացած է և որ վարժարանին մէջ միւսիւ Գորճ ո՞նէր, կամ միւսիւ Էս ըսէ՛րի անհամերաբութեան չարժումները կ'ընէ վայրկեանէ մը ի վեր):

Գեորգ աղա.—Ի՛նչ, աղէկ բան մը գտար:

Պ. Թովմաս.—Աս տղան առնենք ձեր խոհարարին քով գնենք. հիմակուհիմա սկսելու համար չատ կը քաշէ, միա կը կարէ:

Գեորգ աղա.—Չէ՛, աս բանը չ'ըլար, իմ մեռած սիրելի բարեկամիս տղան խանդարելի մէջ. և հոն գործ մըն ալ չսիրէ տեսնէ, մարդ ալ չպիտի ըլլայ. գուն իմին սկզբունքս գիտես, Պ. Թովմաս. նամս գիմացինս աղկութիւնը:

Պ. Թովմաս.— (Հատատական չարժում մը կ'ընէ գլխու):

Գեորգ աղա.—Աս չ'ըլար. ես ուրիշ բան մը կործեմ կոր, աս մեր Բերայի նոր պարթէզանին հետևին գնենք:

Պ. Թովմաս.—Աւտրշէֆնէ՞րը գրելու համար:

Գեորգ աղա.—Ո՛չ, իրրև բէնճպէր:

Պ. Թովմաս ակնոցները հիացումի մը բերելով կ'առնէ: Դուրսը, դրան սեմին քայլ մը հեռուն, ոտրմելի գրչեակի մը միջնդոդահաս պատառի մը պատասխանի կը սպասէ:

Պ. Թովմաս, Գեորգ աղային որոշումը կը լրէ անոր. աղուն նիհար, ոսկրուտ ու սեւցած այտերը կը կարմրին. թեթեւ սոսկում մը իր արհամարհոտ ճակտին վրայ կը վազէ. ձայնը կոկորդին մէջ կը բռնուի ու չի կրնար խօսիլ: Լակ, ուրեմն ընդհանրապէս, կ'ըսէ Պ. Թովմաս:

Բերայի գեղուն փողոցներէն մէկուն մէջ սանր պարիսպի մը պէս հսկայ քարակիր կիսատ պատ չէնքի մը վրայ ձգուած փայտ, երեսուն սանդուղներուն վրայ անվարժ գործաւոր տղայ մը քար ու կիր կը կրէ. կ'ելլէ կ'իջնէ չարունակ, չհամեմատ սեսկով կրնայ վերջանալ:

Գ. Զօհրապ

ՇԱՂԿԵՄՇԱՊՈՒԹԻՒՆ (*)

Քաղհանարապէտ կան անձեր որոնք կը պատրաստեն առանց լաւ գիտնալու թէ ինչո՛ւ, և առանց գիտնալու պատրաստի չօշափելիքն գրելու համար պայմանները. այս պատճառաւ չատ անգամ կը պատահի որ պատրաստը չ'յաջողի. կան որ այդ անյաջողութիւնը լսանին կը վերագրեն որ բոլորովին անհիմն է: Ուստի անօգուտ ըլլալու չեն քանի մը կարեւոր գիտելիքներ որոնք պատրաստի մը յաջողելուն մէջ մեծ դեր կը խաղան:

Պատրաստումը (Greffage) պարտիմանական գործողութիւններէն մէկն է որ կը կայանայ միացնել բոյս մը կամ բոյսի մը մէկ մասը ուրիշի մը հետ: Այն բոյսը որ առնմանած է ընդունիլ պատրաստը, կը կոչուի Ընդնկայ, որ պէտք է առողջ ըլլայ՝ որպէս զի կարենայ հաղորդել մինչեւ հայթայթել պէտք եղած նմանութիւնը՝ պատրաստած մասին համար:

Պատրաստ (Greffon) կը կոչուի որ և է ծառ մը կամ ծառի ճիւղը որ պիտի պատրաստուի ենթակային վրայ, որ պէտք է լաւ տեսակի, առողջ, պարզ, վերջապէս լաւ պայմաններու մէջ ըլլայ:

Ենթական և պատրաստը իրար միացուած առեն կը պահեն իրենց բնական յատկութիւնները և իրենց յատուկ կազմութիւնը, գործարանները կը չարունակեն գործել և աճիլ առանց իրար խոչընդոտելու. ներքին հաղորդակցութիւն մը ունին, առանց խառնուելու և միանալու, և պատրաստը կը ծլի, կը ծաղկի, կը զարդանայ առանց ո և է փոփոխութիւն մը կրելու, այնպէս որ պիտի կրնաք ըսել պատրաստը կը հրամայէ և ենթական կը հնազանդի. այս վերջինը իր արմատները հողին մէջ կը տարածէ եւ միասին կը բերէ պէտք եղած զօրութիւնը՝ անոր բնական յատկութիւնները չարգելով:

Գրեթէ բոլոր Էրէքլեակ (dicotylédone) բոյսերը կրնան պատրաստի ենթարկուիլ: Մինչեւ հիմա Ճաբլեակ (monocotylédone) բոյսերը փորձուած են առանց ո և է արդիւնք տալու, բայց լաւ չի գիտցուիր որ այս բանը իրենց կազմութենէն՞ն առաջ կու գայ թէ ուրիշ պատճառի մը արդիւնքն է:

Պատրաստի նպատակն է. 1. փոխել բոյսին բնութիւնը, չափաւորել անոր տիրեները: 2. Պատրաստուած նոյնատեսակ բոյսի մը երկու տեսերը իրար միացնել, այլ տեսակին բեղմնաւորումը դիւրացնելու համար: 3. Պահպանել զանազան տեսակ բոյսերու գոյութիւնը և տարածել զանոնք: Թերեւս հարցուի թէ ինչո՛ւ պատրաստելու տեղ այդ բոյսին հունտը չենք սերմաներ, որովհետեւ այդ տեսակները արուեստական կամ բնական միջոցներով ընդունած է պարտիմանականութիւնը և երբ անոնց հունտը սերմանուի, բոլոր գարձեալ իր նախնական վիճակին կը վերածուի, զոր օրինակ ձմերը պատրաստած ենք հաճիղ տտնձեր կը ճաչակենք, ապահով եղէք որ եթէ այդ տտնձին հունտը սերմանուի, այդ հունտէն առաջ նիտթը վայրի տտնձ պիտի ըլլայ:

(*) Ծ. Ք. Ժրնէվի Ծաղկեմշակութեան Դպրոցին աշակերտող հայ երիտասարդ մը փափաքելով օգտակար ըլլալ այդ արուեստին վրայ սէր ունեցողներուն և կամ աւելի ճիշդը՝ ծաղկեմշակութեան սէրը արծարծել մեր մէջ, այս յօդուածով նախափորձ մը կ'ընէ դրելու այդ նիւթին վրայ, զոր պիտի չարունակէ:

ըլլայ և կամ բոլորովին տարբեր տտնձ մը ծնունդ պիտի առնէ:

Ուստի առանց պատրաստի կարելի չպիտի ըլլայ ունենալ հրապուրիչ պտղատու ծառեր, ինչպէս նաեւ այն սիրուն գարդի ծառերու հաւաքածոները որոնց գոյութիւնը մեծ հաճոյք կը պատճառեն. անառակներու մէջ պիտի պահպնին չատ մը գեղեցիկ ծառեր՝ առանց պատրաստի ճիւղով:

Պատրաստի մը յաջողութեան մէջ պատրաստողին ճարպկութիւնը մեծ գեր կը կատարէ, բայց ասոր համար չատ մը կարեւոր պայմաններ կան. բոլորու իրարու հետ ունեցած խնամութիւնը, հաղորդակցութեան տրուած մասերու առղգութիւնը, իրենց աշխոյն գործութիւնը, եղանակը և վերջապէս բարեխառնութիւնը կ'պատճողեն պատրաստի մը յաջողութիւնը եթէ գիտութիւնը չի կրնար միացնել որոշ եղանակով այս պայմանները, պատրաստողին գաղղութիւնը լրացնելու է ակաք եղած: Բոլորու խնամութեան չատուկ օրէնքները գրեթէ անծանօթ, և ատոցած արդիւնքները ենթադրութիւններ են, սակայն ընդունած է որ խնամութեան օրէնքները ազդեցութիւն ունին բուսաբանական բնաւորութիւններու հետ. ուստի պատրաստով իրար մօտեցնելիք տեսակները պէտք է որ մէկ տեսակին բնաւորութիւնն ունենան. մակ չի հետևիր որ մէկ տեսակին բնաւորութիւնը վերարերին. մակ չի հետևիր որ մէկ տեսակին բնաւորութիւնը վերարերին. բոլորու բոլորը իրարու վրայ կրնան պատրաստուիլ: Բոլորու տեսակներուն իրարու հետ ունեցած համակրութիւնն ու հակակրութիւնն մինչեւ հիմայ բացատրութիւն չեն կրցած տալ բուսաբանները. չի բացատրուիր թէ ինչո՛ւ բոյս մը ուրիշի մը վրայ կը պատրաստուի առանց փոխադարձ կարելի ըլլալու. զոր օրինակ տանձենին կը յաջողի սերկեւիլի ծառի վրայ, պէհէնի (մաշմաշա) սրտաձուի (aubépine) վրայ, եւայլն, բայց երբոր դերերը փոխենք արդիւնքը տարակուսելի է:

Պատրաստը կրնայ ըլլալ բացօթեայ կամ ջերմանոցներու մէջ. առաջինը կը սկսի գիտարարին և կը տեւէ մինչեւ հոկտեմբեր, այսինքն ատիճն գործել սկսելէն մինչեւ գադրելը: Երկրորդը որ տեղի կ'ունենայ ջերմանոցներու մէջ, ձմեռ առեն ընդհանրապէս, ջերմանոցի գանազան բոլորու համար կը գործածուի, ինչպէս գանազան ծառեր:

Պատրաստ (Greffon) կը կոչուի որ և է ծառ մը կամ ծառի ճիւղը որ պիտի պատրաստուի ենթակային վրայ, որ պէտք է լաւ տեսակի, առողջ, պարզ, վերջապէս լաւ պայմաններու մէջ ըլլայ:

Ենթական և պատրաստը իրար միացուած առեն կը պահեն իրենց բնական յատկութիւնները և իրենց յատուկ կազմութիւնը, գործարանները կը չարունակեն գործել և աճիլ առանց իրար խոչընդոտելու. ներքին հաղորդակցութիւն մը ունին, առանց խառնուելու և միանալու, և պատրաստը կը ծլի, կը ծաղկի, կը զարդանայ առանց ո և է փոփոխութիւն մը կրելու, այնպէս որ պիտի կրնաք ըսել պատրաստը կը հրամայէ և ենթական կը հնազանդի. այս վերջինը իր արմատները հողին մէջ կը տարածէ եւ միասին կը բերէ պէտք եղած զօրութիւնը՝ անոր բնական յատկութիւնները չարգելով:

Գրեթէ բոլոր Էրէքլեակ (dicotylédone) բոյսերը կրնան պատրաստի ենթարկուիլ: Մինչեւ հիմա Ճաբլեակ (monocotylédone) բոյսերը փորձուած են առանց ո և է արդիւնք տալու, բայց լաւ չի գիտցուիր որ այս բանը իրենց կազմութենէն՞ն առաջ կու գայ թէ ուրիշ պատճառի մը արդիւնքն է:

Պատրաստի նպատակն է. 1. փոխել բոյսին բնութիւնը, չափաւորել անոր տիրեները: 2. Պատրաստուած նոյնատեսակ բոյսի մը երկու տեսերը իրար միացնել, այլ տեսակին բեղմնաւորումը դիւրացնելու համար: 3. Պահպանել զանազան տեսակ բոյսերու գոյութիւնը և տարածել զանոնք: Թերեւս հարցուի թէ ինչո՛ւ պատրաստելու տեղ այդ բոյսին հունտը չենք սերմաներ, որովհետեւ այդ տեսակները արուեստական կամ բնական միջոցներով ընդունած է պարտիմանականութիւնը և երբ անոնց հունտը սերմանուի, բոլոր գարձեալ իր նախնական վիճակին կը վերածուի, զոր օրինակ ձմերը պատրաստած ենք հաճիղ տտնձեր կը ճաչակենք, ապահով եղէք որ եթէ այդ տտնձին հունտը սերմանուի, այդ հունտէն առաջ նիտթը վայրի տտնձ պիտի

ասոր այդ առաջին գործն և չատ գնահատեց, միեւնոյն ատեն իր գարմանքն ալ յայտնելով:

«1875 ին էր: Նոյն տարին իմ մէկ աշխատութիւնս ղրկեցի Սալոնին, առանց ընդդիմութեան ընդունեցան գործս կը գտնուիէք անշուշտ որ չափազանց գոհ մնացի: Յաջորդ տարին ցուցադրեցի խիլ մը մեր տրաէնի կիսարձանը. բաւական ուշադրութիւն գրաւեց աչխատութիւնս եւ նոյն իսկ գովեստները լսեցի անոր մասին: Անկէ ի վեր պատրաստած եմ Ո՛ւրթը Լուիզ Ապլմայի, Հաճրի որ կ'ապ Բօմբրէի, Քլէպէնի նկարչին, մեռած վրջս, Պլանշոլի կիսադէմներ և ուրիշներ ալ:

«Ծիւնցնէ՛մ Սալո՛նն չբացուեցաւ ատացած ըլլալս: Այո՛, ինքզինքս հպարտ կը զգամ երբորդ կարգի չբացուեցաւ մը ստացած ըլլալուս, իմդանդրմի մը՝ Փոլ-Բիկէ Եփէքեն համար: Այս գործս հիմա արուեստասէրի մը կը պատկանի: Ինձանդրին կը ներկայացնէր ծեր կին մը՝ որ գիրկն էր բռնած իր խղդուած տղան. պատուին ոտքերուն տակ քանդակած էի այն ալիքն ալ՝ որ տղուն դիակը եգերքն էր նետած:

«Մովին եգերքը, բնականին վրայէն աչխատելով սկսայ այդ ստեանս: Բայց միակ անպատեհութիւնը սա էր որ իմ օրինակ առած պատուին ոտքերը փոխատածին պէս չէին: Չորցած ոսկրուտ ոտքեր կ'ուզէի տեսնել, ու չար բաղդէս յեղուն էին պատուինները: Սախտուհեցայ Բարիզ վերադառնալ, առանց արձանին այդ մասը վերջացուցած ըլլալու: Իրիկուն մը Ֆէօրի ներկայացման մէջ Մարթէլի հետ կը խաղայի, երբ յանկարծ նշմարեցի որ ընկերոջս ոտքերը կատարելապէս կը համաձայնէին ինծի տրուած օրինակիս: Մարթէլ իսկոյն ընդունեց առաջարկս և իր ոտքերը օրինակ առնելով էր որ վերջացուցի արձանս:

«Դեռ չատ աւելի կարեւոր գործի մըն ալ հեղինակն եմ. Ուրիշ արձան մը ունիմ, որ այսօր Մօնթի Քարլոյի մէջ կը բարձրանայ և Երաժշտութիւնը կը խորհրդանշէ: Այդ գործին աչխատելու համար ժամանակին իմի օրինակ առի արձանագործներու ընդհանրին մէջ չատ ծանօթ դէմք մը՝ Լմիլին, որ կը պաչտէր Երաժշտութիւնը: Եւ որպէս զի իր կեցուածքին մէջ աւելի հոգեզմայիլ արտայայտութիւն մը դնէ, ամէն անգամ որ իր օրինակ ցուցադրուելու համար աչխատանոց կուգար՝ Լութակ նուագել կու տայի:

«Նոյն միջոցը գործադրեցի նաեւ,— թէեւ տարբեր կերպով,—Սարոուի կիսարձանը պատրաստած առեննս: Միչա մէկը կուտայի իր քովը որպէս զի խօսէր անոր հետ, և խօսակցութեան միջոցին է որ Սարոու բուն վարպետը կ'արտայայտէր:

«Այսչափ մը անշուշտ կը բաւէ, քիչիկ մըն ալ մենք խօսինք Սառա Պէռնարի վրայ: Դերասանուհին՝ որ հմայիչ պարբիկ մըն է իր արուեստին մէջ, հաւատարիմ կը սիրէ բոլոր արձանագործները: Յափտակութեամբ կը խօսի անոնց վրայ. թէեւ մէկ քանիին համար չի գոչուիր թէեւ ակնարկութիւններ ընելէ: Մէրսիէ, Ժակլէյս, Տիւպուա, Կինսօ, Սէն Մարսօ կը յուզեն, կը սքանչացնեն զինքը. «Բնականին վրայէն կ'աչխատին ու գեղեցիկ կը չինեն,» կ'ըսէ անոնց համար: Սակայն կայ հատ մը որուն արձանները բնաւ չ'սխորժիր Սառա Պէռնար. Ռօսէնն է, Ժ. Ռուանայի ժամանակակից ամէնէն երեւելի արձանագործներէն մէկը՝ որուն վիրջին գործը՝ Պալզաքի արձանը այնչափ ազմուկ հանեց Բարիզի արուեստագիտական չրջանակներուն մէջ: «Շատ տաղանդ ունի անշուշտ, կ'ըսէ Սառա Պէռնար, սակայն չափազանցութեան կը տանի. տգեղ կը չինէ: Բայց աւելի գժուար է գեղեցիկ բան մը չինել, քան թէ տգեղ»:

Տիկին Սառա Պէռնար նկարիչ ալ է. ամէկ տասը տարի առաջ, իր մէկ նկարը՝ Երէքտասներորդ ալիքին — Մահը պատուաւոր յիշատակութեան մը արժանացաւ. Ցետոյ ուրիշ մը ունի որ այսօր կը ձախցնէ կալէյսի իշխանին գեղարուեստական հաւաքածոն: Պ. որ Պրոյիլ ալ կրնայ պարծիլ իր սրտին մէջ Սառա Պէռնարի ուրիշ մէկ նկարը՝ Դեղնինկի Թագուհիները քառղ պոռն՝ ունենալուն:

Արուեստագէտուհին չի պահեր իր նկարները. կը ծախէ զանոնք: Անգլիացիները բաւական ձեռք անցուցած են անոնցմէ, ինչպէս նաեւ Ամերիկացիներն ալ:

Մինչ Սառա Պէռնար այսօր հիմէր ու գեղարուեստի գասեր տալու սկսէր, հաւատայէք չատ յաջող ասպարէզ մը պիտի ըլլար ասիկա իրեն համար. որովհետեւ մեծ ընդունակութիւն ունի դիմքը չրջատողներուն զգացնել ու տպրեցնելու արուեստին գաղտնիքները: Արդէն այն հինները որ իրեն հետ չաճախ տեսնուելու և ապրելու առիթ ունեցած են, այսօր մեծ սէր մը կը տածեն, ըլլայ

Ա. Ղ. — Ա. Ղ. Ա. Ղ. Ա. Ղ.

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
LANCASHIRE INSURANCE COMPANY
THE
ՄԱՐԴ ԿԱՐԱՆ ՉԷ ԱՊՐԵԼ ԱՌԱՆՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ՄԸ ՈՐ ՉԻ ՈՒՆԵՑԻ ԱՅՍ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻԻՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՒՅԹ Անգլ. Ոսկի 4,000,000

ՓԻՆԻՔՍ

ՀԻՄՆԱԿԱԼ Ի ԼՆՏՈՆ ԱՄԻՆ 1782

ՓԻՆԻՔՍ, հիմնակալ ունի քան մի դար առաջ, ասոկ հրդեհի ապահովագրութիւն մը՝ որոյ բաժնեհաւորք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն։ Դրամագլուխը և պահեստի դումարը կը հասնի 4,000,000 անգլիական ոսկւոյ։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութեան ամէնարշաւնչ առատաձեռնութեան մէկ գլխաւոր ապացոյցն է 20,000,000 Անգլիական ոսկւոյ գումարն զոր ցարդ վճարած է հրդեհի ենթարկուածներուն համար։

ՓԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի՝ կալուածք, կարասիք և ապրանք՝ յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որ ունինք լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած ջնասնեղը։

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Գալաթիա, Գանք Օթոմանի վարի քովը Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ. ՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ

906,000,000 ՖՐԱՆՔ

Տնօրէնութիւն յ'Եւրոպա

Փաքէդ, 16, Պուլվար աէ դ'Իթալիէն. 1, 3, ի բ Լը Բէյքիէ փոդոյի անփական շէնքին մէջ

1845ի հիմնադրէ ի վեր

Ապահովագրութիւններու վճարուած 87,000000
Հասոյթ 196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք 661,000000

1896 յունուար 1

Ապահովագրութիւններ 40,00000
Յատկացեալ դրամագլուխ 124,00000
Արդի ապահովագրութիւնք 134,00000

Տնօրէնական ապահովագիր

Շահաբաժիններու բարդումով և ապահովագրութեանց վերատրամադրմամբ՝ ի դէպ մահու

Գայմանագրութեան նոր ձեւանակ սկսեալ Ապրիլեան ասուրէն լրանալուն պէտ, ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱԳԱՀՈՒՄԻ ի մահին քնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի հաքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ ապով ընկերութենէն փոխանութիւններու գրոց դրամարկղանակուած է ապահովագրին մէջ։ տեղի ունեցած տնտեսութիւններու համ պիտի տա. Տնօրէնին ի Թոպէնա

188 Ջ. ՈՒ. ՀԱՒՀՈՒՆ ի ԸՆԿ.

Վարչական ... ագենտ ... ման խան, Գալաթիա

ՇՈՓՆԱՐԱՒԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՒԿԱՆ և ՄԱՐՈՒՔԵԱՆ

Ն. ՌԱՖԲԻ ԵՒ ԸՆԿ

Մարսելիայէն և Գաղմանի մինչ Կոստանդնուպոլիս

ԹԱՄԱՆՈՒՄ

Սեպտ. 13 Սիւրիոյ Մարսիլիայէն,
» 19 Մինչերվէ Անատոլուի եզերքներն,

ՄԵՆԵՒՈՒՄ

Սեպտ. 14 Սիւրիոյ Սամսոն, Տրապիզոն, Պաթում և Նովորոսիսք,
» 20 Մինչերվէ Մարսիլիա ուղղակի.

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեայ ուղեւորութիւնն ի միասին առնելով,

Ռ. կարգ 245 ֆրանք
Բ. » 175 »

Ընդդէմ և արտ ապահովագրութեան Նաւուղեցի, ուղեւորութեան և այլ տեսակ դիպուածներու համար

Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐՈՒՆԻ
573 Թօփհանէ, քարափին վրա

ՖՐԵՏ. ԼԻՑԼԱՆՑ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈՓՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ավէրօռլ և Աքէ-Լիման Գիշեր Ցանց Ցանկապատներ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքտորիան	10500	Ֆլավիան	3500
Ռամլինան	10500	Էմիրքիրն	3500
Ֆէազրիան	10500	Ազբժ.ըն	3000
Լանքաստրիան	9000	Ալէքիան	2500
Միլատէլֆիա	9000	Արապհան	3500
Գօլօմպիան	8000	ԱՋԷնիան	2500
Ձօրձիան	8000	Անտալուզհան	2500
Գոադալուպեան	8000	Ազգաշիրն	2500
Ֆիրմինիան	8000	Լէսպիան	2000
Ֆալէրնիան	8700	Մինտօ	900
Վալվօնիան	8700	Զօրզիօ	800
Ֆլամինիան	8700	Լիսպօն	800
Ֆապհան	8500		

Ապրանքի ուէրներէն կը խնդրուի իրենց ապրանքն այլուր փոխադրելու կամ ընաքիայ մաքսատունն հանձնելու համար իրենց հրամանագրի գրկել չգծնուելին ժամանակուն 24 ժամ առաջ։

Աւելի տեղեկութեանց համար տես գր.
ԷՖՎԱՐ ԼԱՖՈՆԴԷՆ
Մէհմէտ Ալի փաչա խան, թիւ 1
Ղալաթիա

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852

Տ՛Ր Ս. ԽԱԶԱՏՈՒՐԵԱՆ ՆԻ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄԱՆԱԲՈՅԺ

396 ՄԵՆ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396

(Նախկին խրիմեան վէյ յուէյ, դէպ Զքսուսենց դպրոց)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ ամենատաժանի ցաւած ակռաներն ալ անվտանգ կը լեցնեն. յատկութիւնք և երաշխաւորութեան պայմանաւ։

Նորահնար եղանակաւ, նուրբ, ձայնակուռ, և դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականի, գործի ներառելով քաղցրութեան, ծամելութեան, և ատոր պատասխանութեան երաշխաւորելով։

Բերնի հիւանդութիւնք կատարելապէս կը բուժուին ինչպես նաեւ թմրեցուցիչ դեղերու և ամենակատարելագործեալ ազ աննելու միջոցաւ, առանց ցաւի ատամնահանութեան։

Ց.Գ. Ամերկ. սով. Համաձայն ձմեռնային (ՓՆՂՈՒԹԻՒՆ) ինչպես նաեւ ամեն օր, (ՓՆՂՈՒԹԻՒՆ) հիւանդ կընդունին Բերայի գործատեղին

Գատերգիւղցիք կրնան դիմել իրենց բնակարանն, ինչ 1 Իւլուվի ֆուրս։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երեւելութիւն կառախումբերու 1898 Մայիս 8 (Ն. Տ.) կիրակիէն սկսեալ

ԼՍԿԻ ՇԻՀԻՐԼԻ ԼՆՆԻՒՐԻՒՄ ԳԻՏ

ԵՐԹ			ԴՐՕ
Կառ. Թ. 122 Խառն Առտ.	ԿԱՑԱՐԱՆ		Կառ. Թ. 121 Խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.			Ժ. Վ.
12 20	Ակն. Լսկի Շէհիր	Ժամ.	11 16
1 6	» Ադ Պունար	»	10 32
1 48	» Այրիւ Քէօյ	»	9 58
2 34	» Պէյլիք Ահմէտ	»	9 4
3 44	» Սարիքէօյ	»	8 2
4 38	» Պիլէր	»	7 —
5 20	» Սասիլեր	»	6 18
5 58	» Գէյլիք Քէօփրիւ	»	5 48
6 50	» Բօլաթլի	»	5 —
8 10	» Մալի Քէօյ	»	3 35
9 10	» Սէնճան Քէօյ	»	2 27
10 —	Ժամ. Լնկիւրիւ	Ակն.	1 35
Իրկն.			առտ.

ՓԻՆԵՐ ՊԱՂՁԱԼԻ ԳԻՏ

ՈՒՐԲԱԹ ԵՒ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐՈՒ

Ծխղատուրքին մէջ կառք կը փոխեն բոլոր թռչիններն բացի ի թիւ 522 և 525էն որոնք ուղղակի կուգան

ԵՐԹ			ԴԱՐՁ
	ԿԱՑԱՐԱՆ		
Կառախումբ Թ. 522 Իրկն.			Կառախումբ Թ. 524 Իրիկն.
Ժ. Վ.			Ժ. Վ.
6 10	Բարաքէօյ	Ակն.	7 40
6 45	Հայտար Բաշա	»	8 17
6 52	Դրզըլ Թօփրագ	»	8 26
6 57	Ճիւղադարամ	»	8 33
7 4	Ֆէներ Պահճէ	Ժամ.	8 40

ԴԱՐՁ			
	ԿԱՑԱՐԱՆ		
Կառախումբ Թ. 523 Իրկն.			Կառախումբ Թ. 525 Իրկն.
Ժ. Վ.			Ժ. Վ.
7 50	Ֆէներ Պահճէ	Ժամ.	10 20
8 1	Ճիւղադարամ	»	10 30
8 5	Դրզըլ Թօփրագ	»	10 34
8 20	Հայտար Բաշա	»	11 5
8 45	Բարաքէօյ	Ժամ.	11 30

ԻՄԿԻՒՏԱՐ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱԻԵՐ

Իսկիւտար	Կառ. Ք.	Կառ. Ք.	Իսկիւտար
11 — Գէշիք	6 15	— —	7 — Գլխ.
1 30 Վոսփ.	6 50 Գէշիկ.	11 30	7 40 Գլխ.
12 15	7 55 Գէշիկ.	12 15	8 20
1 —	8 50	1 —	9 —
1 30	9 35	1 50	9 40
2 —	9 45 Յէրպ.	2 25	10 15 Գլխ.
2 30	10 10 Գէշիկ.	2 50 Վոսփոր	10 30 Յէրպ
3 —	10 35 Գլխ.	3 5	10 40 Գլխ.
3 15 Յէրպ.	11 — Գլխ.	3 30	11
3 30	11 — Յէրպ.	4 —	11 25 Գլխ.
4 —	11 20	4 30 Յէրպօթ	11 30 Յէրպ
4 30	12 —	4 35	11 50
4 45 Յէրպ.		5 —	12 15
5 5		5 40 Գէշիկ.	
5 35		5 30 Յէրպօթ	
5 50		6 15 Գլխ.	

ԿԻՐԱԿԻ ՆԻ ԱՒՐԲԱԹ ՕՐԵՐ

Իսկիւտար	Կառ. Ք.	Կառ. Ք.	Իսկիւտար
11 15 Գէշիք.	6 20 Գէպ.	11 45	7 5 Գլխ.
12 —	6 50 Գլխ.	12 20	7 40 Գլխ.
12 40	8 Գլխ.	1 —	8 20
1 20	8 45	1 35	9 —
2 —	9 30	2 20	9 40
2 45	9 45 Յէրպ.	2 35 Վոսփ	10 15
3 25	10 15	3 5	10 30 Յէրպ.
3 15 Յէրպօթ	10 35	3 30	10 40
4 5	11 — Յէրպ.	4 — Յէրպօթ	11 20
4 40	11 10	4 45	11 30 Յէրպ.
4 45 Յէրպօթ	11 45	5 30	11 45
5 25	12 —	5 30 Յէրպօթ	12 15
5 50 Գլխ.		6 15 Գէպէր	

ՀԱՐԵՄ ԻՄԿԻԼԼԻՍԻ ԵՐԹԵՒԵԿՈՂ ՇՈՓԵՆԱԻԵՐ

2 — Հարեմէն Սալաճազ բացի Կիր.է)
4 — » » բացի ուր.է
10 40 » » բացի ուր. կիր. օրերէ)
11 25 » » ուր. կիր. ժ. 10.45ին
1 30 Կամուրջէն Հարեմ Սալաճազ բացի Կիր.է
8 30 » » » բացի ուր.է
10 10 » » » անոի Ճալաճազ բացի ուր. կիր. օրերէ
11 10 » » » Սալաճազ [կիրակի եւ ուրբաթ օրերը ժամ 10.30ին։

ԻՄԿԻՒՏԱՐ ՄԻՐՔԼԷՃԻ ԻՄԿԼԼԻՍԻ ԵՒ ՔԱՂԷ ՄԻՋԵՒ ԿԱՄԱՒՈՒՐՋ ՇՈՓԵՆԱԻՈՒԹ ԵՐՔԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

3 15 Իսկիւտարէն Գապաճաշ Սիրքէճի
4 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
9 45 Իսկիւտարէն Սիրքէճի
11 — Իսկիւտարէն Սիրքէճի
4 — Սիրքէճիէն Իսկիւտար
5 30 Սիրքէճիէն Գապաճաշ Իսկիւտար
10 30 Սիրքէճիէն Իսկիւտար
11 30 Սիրքէճիէն Գալա.Իսկիւտար

Յան.—Ողջ մրգապատ նըսած ատեն շոգենաւը ընկնց գտնուած տեղերը պետք մնան.

ՀԱՄՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻԻՆԻՒՄ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	Ֆր. 14,500,000
Պահեստի դրամ	» 26,504,000
Տարեկան Հասոյթ	» 58,937,000

Ընկերութիւնքս ՓՈՒՈՒԳԱՐՋ ՏԱՒՉԻԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ կ'ապահովագրէն մթերանոցներ և բնակութիւններ և ասոնց մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագինները։

Ներոյլ։ 572 Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսոյ

ԳԱՒԻՍԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ Պոլիս, Պահէջ—Գաբաս, Ջանանիտիս խան. 20 21 22

EMULSION SCOTT

ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ

Գործարանին նշանը

Միակ միջոցն է որով կարելի ըլլայ խնդ ձկան իւղն և իւղաճաքիքը ։ Խիստ հաճելի է ճաշակելու և մարսողութեան. կ'օգնէ։ Աչխարհի բոլոր բժիշկները ՍԿՕԹԻ ՕՇԱՐԱԿԸ կը յանձնարարեն բուժելու համար

ՀԻՒԾԱԽՏԸ, ԽՈՑԻԸ (սրտաճմ),
ԱՆԱՐԻՒՆՈՒԹԻՒՆԸ, ԾԻՒՐՈՒՄԸ,
ՄԱՆԿԱՆՑ ՈՍԿՐԱԹԵՐՈՒԹԻՒՆԸ,
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՎԱՏՈՒԺՈՒԹԻՒՆԸ,
ԹՈՒԻՒ ՑԿԱՐՈՒԹԻՒՆԸ, ՀՆԴԸ,
ՀԱՐԲՈՒԹԸ, ՆԻՀԱՓՈՒԹԻՒՆԸ,
և ՄԱՆԿԱՆՑ ՎՐԱՑ ՅԱՐՁԱԿՈՂ ԲՈԼՈՐ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ։

Կը ծախուի բոլոր դեղագործներուն և դեղավաճառներուն քով։

Գործակատար ի Կ. Պոլիս ՀԱՄՄԸՐ ՆԻ ՀՍՒՐԼ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈՓԵՆԱԻԵՐ

Ընդդէմ Հրշէ. Կ. Պոլսոյ և Օթօման

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1069	Գօմօ	1497	Կոզօ	1011	Մալմօ	724	Րօգաքիօ	1862
ԱլէքՁօ	3807	Գօնկօ	2906	Կրօտօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սարֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Գօրսօ	895	Լիրօ	775	Մարդիլօ	3709	Ցիրիօ	1735
Արիօպօ	2377	Տիտօ	4811	Լիտալկօ	1581	Միրաւօ	3557	Սիլվիօ	1193
Գասանօ	1822	Տօմինօ	937	Լինատու	3720	Միկօ	1037	Սրէբօ	4200
Գօրտոնինօ	1284	Տրաբօ	2283	Լօրաքիօ	3600	Մոնդէպլիօ	1735	Քասսօ	1823
Գրավօ	1076	Տրաբօ	1713	Լուսպէր	596	Մուրիյս	2419	Ք. Ուիլսըն	1546
Գրիւնօ	841	Տինամօ	504	Խակօ	2354	Նէգրօ	1088	Քօքիս	3827
Գրիֆֆալօ	4431	Էպրօ	2464	Խուտօ	5540	Նիճիս	4100	Քօլէտօ	1470
Էէյրօ	1671	Էլտօրատօ	1520	Ձիւօ	1080	Ննձարիօ	4036	Քօրքիտօ	437
Էսպիրսօ	1837	Էշագօ	1481	Ձիէսօ	1053	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2428
Ֆամէօ	1244	Ֆիտօ	954	Ֆալիճիօ	2307	Ֆալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Ֆագօ	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆօսմօ	1700	Ֆօյօ	510	Վօլթ	1289
Ձիրակա	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ֆրանցիսքօ	2229	Վօլֆրամ	2396
Միսէրօ	1834	Քրանչիսքօ	4582	Լէքանդօ	2272	Ֆրինա ...	1663	Եէտօ	1850
Նիլօ	2697	Կապիէօ	3060	Լիվօրնօ	1643	...	1613	Ձէլօ	1200
Գալիֆրատօ	4235	Կիրանօ	1243	Լօքէնցօ	3191	Րօմէօ	1789		

Հինտու չոգենաւը, նաւապետ Ֆրօս, ընդհանուր վաճառքով Հերէն հոս հասած է։ Իւղ չոգենաւը, նաւապետ Ուսըն, ընդհանուր վաճառքով այժմ կը բեռնաւորի ի Հոլ և ամսոյս 31ին պիտի մեկնի ուղղակի Գոլիա գալու համար։

Դիմել առ գործակատս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆԴ ՐԻՉՕ
Թիւ 17—18, Ֆիւնիւք Մխլեք խան, Ղալաթիա

COMP RUSSE

NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Հաբթեական երթեւեկութիւնք

Հ. 55 6 Միտիլի, Խափր, Փիրէոն, Ազերբանդրիա, ժամ 3/4 Յին յետ միջօրէի։
Հ. 26,7 Նեվպատրոսին սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Հ. 27 8 Տարտանէլ, Այվօզ, Ճէլանիս, Իզմիր ժամը 4ին յետ միջօրէի։
Շ. 29,10 Իւէպօլու. Սամսոն, Օ. տու, Տիրապոն, Տրապիզոն եւ Կաւռում առտուն ժամը 11ին։ 582

ԿՈՒՆԱՐՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ

Ուղ. ճամբ. երկաթ. ընդհ. Լիվըրփուլ և Ամերիկայ գծ-

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ումպրիա	7718	Գոթնիտ	4581
Էդրուրիա	7718	Սամարիա	3574
Սէրվիա	7391	Մարաթոն	2468
Ուրանիա	7268	Ազյաս	2898
Բաւմոնիա	5587	Սարակոսա	2186
Սէֆալոնիա	5517	Թարիֆա	2246
Կալիա	4809	Բալմիրա	2144
Մինիա	4557	Թրինիտատ	1899
Ալէքսը	2143	Մորօգօ	1855
Քէտար	1876	Քամբրանիա	12950
Ներպուրկ	1614	Լուբրանիա	12950
Գայսրինիա	4845		

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Ջ. ՃՕԼ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 571

ՄՈՒ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ավէքսօլ, Գօրտօլ, Մինչերվօյէ և Սև-Մալ գիշ- ճամբ. գիշեր-

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	
Բամպէ	8000	Թիպ	2500
Անապա	3000	Նէրպիա	2400
Թէյպէր	3000	Օսպրէա	2250
Քէամպրուս	3000	Ռէբա	2250
Նարա	3000	Մ'Քինթր	2000
Սամանի	3000	Ֆաորքնի	1500
Պարիսօքս	2500	Տիլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻՏՕԼ և ԸՆԿ.
Ուէքթալ խան
ՁԷՔՄԱ ՄՈՒ և ԸՆԿ.
583 Ք1. Ձէյթ Սպրիչ Լիվըրփուլ

Արտադատ ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ԷՄԻԼ ՈՒՇՊՈՒՒՐ

ԱՐՈՒԱՐՁԱՆԻՆ ՏՂԱՆ

Ս.

ԵՐԿՈՒ ՄԱՐՏԻԿԱՆԵՑԻՔ

—Այսպէս, կը հաւքնայ, Գ. Օպրիի քով վեցած առակիս ին դուժարի որ Հանի վինչեւ քու ամուսնանալու օրդ ամրողջապէս քովդ պիտի ըլլայ,

—Ըը կարծես ուրեմն թէ ես պիտի կարգուիմ, կը հաւատամ քեզ թէ բնաւ չեմ անցուներ միտքս։

Լէոնիին չկրցաւ ծիծաղը բռնել։

—Դուն գեռ Հարիւր տասն-մէկ տարու կաս, ըսաւ Համբուրելով զայն, քանի մը տարիէն մեծ օրիորդ մը պիտի ըլլաս, և այն ժամանակ գաղափարներդ կը փոխուին։ Սուտիմ չես նե ըսաւ այլասէռ և արեւի ու երախտապարտ ըլլալ պատուական խնամակալուհիներուդ։

—Այո, կուգամ լաւ ալիատիլ որպէս զի կրկնակ ըլլամ քեզի պէս։

Լէոնիին չուշացաւ վինակ կը ծնաւ Գօա-լը-Ռօայի մէջ։ Մարքիզն այլ և այլ պատրուակներով աւելի Փարիզ կը գտնուէր քան իւր քով։ Արդարեւ տնոր ներկայութիւնը կը պախեր իրեն, բայց Լէոնիին հաւատար ուներ անոր վրայ և չէր վախնար։

Սակայն երկրին մէջ վախերը փարատած և սիրտին հանդարտած երեւնալով, Լէոնիին աւելի ստիպողաբար վարուիլ սկսաւ մարդիին հետ, որպէս զի պատճառէս հրատարակէ իրենց ամուսնութիւնը. Մինչեւ այն ժամանակ յառաջ բերած վատութիւնն վրայ աւելի կարեւոր մ'ալ աւելցուց։ Ծգի եր։ Անանելիք զայրին համար կանոնաւորել կ'ուզէր իր վիճակը։

Կոնթրան ամէն հնարաւոր պատրուակներն ապաւեր եր և չեր դիտեր ինչ պատճառաբանք յառաջ բերել մանկամարդուհիին վատութիւնը քնացընելու և հաւիներութեան յօժարցընելու համար։

Անոր արդար պահանջմունքը կը նեղացընէին զինքը և չկրնար կը դրգռուէին, բայց Հայկ գրուած եր կեզծաւորիլ և ինքզինք զսպել, որպէս զի վշտի և ատելութիւնու պայքարին մը յառաջ չգայ։

Ծանրութի չկոմունիւնները օրնութեան կանոնները իրեն, և նոր փաստեր ընձեռնին՝ ուրիշ պատեհ ժամանակի մը թողլու Տիլին Տը Բրէօլի անունով սրբուած հռչակաւոր խոստումին կատարումը։

Սեպտեմբերի վերջը Լէոնիին յայտնեց թէ մայր պիտի ըլլար։

—Շատ ուրէկ, պատասխանեց մարքիզը զուարթ դէմքով մը, երկու տեր կայացում մեկեն կը կատարուին։

—Ես կը վախնամ քէիր ուրիշ կիրպով ըլլար։

—Ես ալ կ'ուզեմ, բայց դէպքերը չենք կրնար գուշակել։

Ժամանակ մ'ի վեր. Տիկին Տը Բրէօլ մարքիզուհին, իր օրդոյն ժամարմնոյ վերջ մը տալու համար, միտքը դրեր եր ամուսնացնել զայն Փլանեայի բարձր դիրքաստանիներէն Օրիորդ Լէնորը Տը Պանչվիլի առաջարկեց անոր, դեռեսկի, ուսեալ, հնաւանդ ազնուական հարանցութիւնն ընտրելագոյնը։

Լէոնիին նկատմամբ Նոմիրանի դգացած տարփանքը դեռ չեր մարած, բայց կոնթրան կզգար որ իր կցուրդիւնը չափազանց ձկտեալ ըլլալով չեր կրնար այլ եւս երկար տեւել։ Շատունակ կեղծելու և տեսլու հարկադրուած, կը յոգներ ու կը ջլատուեր։ Եթէ կարենար Լէոնիին համար յայտնապես ըսել թէ իր սիրուհին եր, և այնպես իր յարկակցներուն ներկայացընել, որով իր անձնասիրութիւնը կը չդրթուեր, տարակոյս չկար թէ մօրն առաջարկութիւնը կը մերժեր։

Թայց ուզելով վիրջ մը տալ այս վիճակին, և վստահ ըլլալով որ Պէռօի ձեռքով կրնար պետք եղածը կարգադրել, ընդունեց մօրն առաջարկը։

Ամուսնութիւնը տեղի. 16ին կատարուեցաւ։

15

ՇԱՆԹԻ ՀԱՐՈՒԱԾԸ

Ձարս օր եարը Լէոնիին մանչ զաւակ մը ծնաւ։

Մարքիզը բացակայ ըլլալով, Պէռօ Գօա-լը-Ռօա վազեց՝ ընելիքին վրայ կանխաւ խորհրդակցելու իր յաճախորդին հետ։

Ծիսաւոր հարսը Ֆրանչիի գումար մը կը բերէր խոշոր լեհական իրեր ու միլիարական հատուցում մը։ Մարքիզը, որ չատ առատաձեռն էր, և իր զաւակներուն համար առատ չեր խնայեր, այնպէս գումար մ'ալ կը խոստանար, եթէ կարենար Լէոնիիին համար յայտնապես ըսել թէ իր սիրուհին էր, և այնպես իր յարկակիցներուն ներկայացընել, որով իր անձնասիրութիւնը կը չդրթուեր, տարակոյս չկար թէ մօրն առաջարկութիւնը կը մերժեր։

Թայց ուզելով վիրջ մը տալ այս վիճակին, և վստահ ըլլալով որ Պէռօի ձեռքով կրնար պետք եղածը կարգադրել, ընդունեց մօրն առաջարկը։

Ամուսնութիւնը տեղի. 16ին կատարուեցաւ։

Պէռօի խնամքով, նորածին տղան «Հայկն ու ժայռն անձանօթ» յայտարարուեցաւ։

Լէոնիին, իւր զաւակն օտար ձեռներու յանձնել չուզելով, որոնց ինք իր կամքով անուցանել՝ հակառակ Պէռօի դիտողութիւններուն,

Իւր կոնիքանին չերեւնալուն վրայ Լէոնիիի զարմանքին Պէռօ պատասխանեց թէ մարքիզին մայրը Լոնտրայէն Ֆլանեա վերադառնալու պահուն յանկարծ հիւանդացած ըլլալով, մարքիզին հակակարուեր եր Լոնտրա երթալ իւր մօրը քով։

Ութ օր եարը Լէոնիին ինքզինքը դաեր և պլեճէ կատարելապէս առողջացեր էր։

—Մ'ն, կըսեր յաճախ, Կոնիքրան մրչափ պիտի հրճուի երը տեսնէ իւր որդին։

Պէռօ զեռեպուեր եր Գօա-լը-Ռօայի մէջ, սպասելով որ Լէոնիին բաւականի ուժգնացար, որպէս զի կարենար դիմանալ կրնկիզ սարսափելի հարուածին։

Ամէն զատ հնճոյք կը զգար հոն՝ այն պաշտելի մանկամարդուհիին մօտ, զոր քանի քանի անգամ նախանձեր եր մարքիզին, և հիմա որ զայն գրեթէ իւր տրամադրութեան ներքեւ կը գտնէր, երեսը նայած ժամանակ իւր մանր աչերը կայծեր կ'արձակէին և իւր դեսարթիլի նայուածքն ակնածալուր ըլլալէ հեռու եր։

Առաւու մը փարիզեան լրագիր մը, որ արդէն տասն-հինգ օրուան եր, Լէոնիիի աչքին հանդիպեցաւ։ Դիտմամբ գրուած եր իւր գործի սեղանին վրայ, որուն մօտը կը նստեր սովորաբար։

Մեքենարար ձեռքն առաւ, և որովհետեւ լրագրի մը մէջ թերթելէն յետոյ կանանց աւելի միտառաջը խառն լուրերն են, սկսաւ կարդալ զանոնք։

Հասաւ հետեւեալ յօդուածիկին.

«Ելեկ, Սէն Ժերմէն տէ-Բուէ կ«կեզցուն մէջ կատարուեցաւ մեր «նշանաւոր ազնուականներէն կոնիքրան «Ցը Բրէալ մարքիզին ամուսնութիւնը «Պլանչվիլ կոմսին աղկան՝ օր. Էլէոնոր «Ցը Պլանչվիլի հետ։»

Տակաւին տասնի չափ տողեր կային այդ երկու ընտանեաց ազգաբանութեան վրայ. բայց Լէոնիին չկարդաց։

Սեւ ամպ մ'անցաւ աչքին առջեւէն, ձեռները կծկեցան լրագրին վրայ, և խռպոտ ճիչ մ'արձակեց։

(Շարունակելի)